

Nieuwsbrief 5

Elke keer met buikpijn naar de training, ineens is hij er klaar mee.

In de jeugd van de Nederlandse profclubs voetballen zo'n 3.600 jongens. De stress is vaak groot, ook bij de ouders. Iedereen hoopt op een nieuwe Messi. Maar de kans om echt profvoetballer te worden is klein. Zijn eerste voetbalwedstrijd ooit had hun zoon nog onwennig mee gehobbeld. Michel en Trudy van Pijkeren zien nog voor zich hoe hij die ochtend alleen zijn shirt had aangedaan en in zijn onderbroek het veld kwam ingelopen. Verstijfd van de spanning, beduusd van alle nieuwe prikkels om hem heen.

De creatieve acties, de scouts langs de lijn en het latere getouwtrek van drie profclubs – het lijkt allemaal nog ver weg. Dat is het niet.

De zesjarige Sven van Pijkeren is een snelle leerling. Zo vlot als hij kan lezen en schrijven (vier jaar), zo rap wordt hij meester over de bal. Hij oefent één-tweetjes met de trainer. Hij leert schieten met beide benen. Hij dribbelt opponenten voorbij in de geest van zijn voorbeeld: Messi.

Nog geen jaar na zijn eerste wedstrijd wordt hij gescout. Hij is dan zeven jaar oud en wordt begeerd door niet één, maar drie profclubs: NEC, Vitesse, PSV. Na een reeks proeftrainingen willen alle drie de clubs dat de topschutter van Arnhemse Boys F1 bij hen komt spelen. Het is voorjaar 2016.

Terwijl zijn ouders wervingspraatjes aanhoren (Vitesse: 'Arnhemse jongens horen bij Vitesse', NEC: 'Wij komen niet lopend maar rennend het veld op'), is er één voetbalvader in hun omgeving die de overstap afraadt. Kinderen van acht jaar, meent hij, zijn te jong voor de veeleisende concurrentiestrijd in een betaald-voetbalopleiding. Michel en Trudy zijn geneigd te denken van niet. Als

Sven voor PSV kiest, zien ze het vooral als een unieke kans om een droom te realiseren.

Nu, een kleine drie jaar later, denken ze weleens terug aan dat afwijkende advies. Het eerste seizoen verliep prima, het tweede liep uit op een mentale worsteling die eindigde in tranen. Halverwege dat jaar besloot hun zoon om weer bij zijn oude club te gaan voetballen.

Waren ze hiervoor gewaarschuwd? Was het inderdaad zo verstandig om een achtjarig kind bij een profacademie te laten spelen? Ontnuchterd vertellen ze wat de overstap heeft betekend. Voor hun zoon, maar ook voor henzelf en de dynamiek in hun gezin. Michel is manager van een veranderteam marketeers bij een energiebedrijf. Trudy werd na haar studie pedagogie eigen ondernemer in de kinderopvang. Ze hebben drie kinderen, waarvan Sven de middelste is. Het zijn hun ervaringen, benadrukken ze, die van andere ouders bij PSV kunnen totaal anders zijn. Zoals ook die van henzelf soms verschillen.

Trudy: „Bij Vitesse kreeg ik de indruk dat de club jongetjes zo vroeg mogelijk wilde scouten, om andere clubs eventueel voor te zijn. Ik betwijfelde of dat een goede motivatie is om met jonge kinderen te werken.”

Michel: „Bij PSV zou hij sowieso vier jaar mogen voetballen. Dat zou minder druk geven. We hoopten dat hij veel zou leren en het leuk zou hebben.”

Trudy: „Pedagogisch gezien had PSV het beste verhaal. Het is toch je mede-opvoeder. Hij was er vier keer per week.”

Michel: „15.45 uur gingen we de deur uit, 19.45 uur waren we thuis. Pas achteraf besef je hoe ingrijpend het voor je leven is. Als je er middenin zit niet.”

Trudy: „Als familie hebben we er toch nooit iets voor gelaten?”

Michel: „De spanning bij Sven straalde af op ons hele gezin. Er draait wel erg veel om de ontwikkeling van één kind. Terwijl dat kind nog zo jong is.”

Kans van 2 procent

Volgens de KNVB spelen er in Nederland zo'n 3.600 kinderen bij een betaald-voetbalopleiding. Daarvan vallen er jaarlijks ruim zeshonderd af; evenzoveel komen erbij. Wie op zijn achtste bij een profclub terechtkomt, heeft gemiddeld 2 procent kans om zo'n tien jaar later daadwerkelijk profvoetballer te zijn.

Tim Choy deed de afgelopen twee jaar onderzoek naar de slagingskansen bij een aantal profclubs. Choy, oprichter van het in voetbal gespecialiseerde wetenschapsbureau Maradata, vergeleek het aantal jeugdspelers binnen de club met het aantal dat de afgelopen tien jaar is doorgebroken. „Circa acht procent haalt zijn debuut in het eerste elftal, doorgaans ook het percentage bij

andere profclubs. Simpel gesteld haalt anderhalve speler per jeugdteam het eerste elftal.”

De percentages zijn niet in marmer gebeiteld. Per club, per jaar en per lichting zijn er soms verschillen. Feit is: het is dringen in de trechter. Wie uiteindelijk overblijft, stelt Choy, heeft een complex proces achter de rug waarbij de omgang met stresssituaties cruciaal is.

Choy: „Opleidingen brengen pareltjes voort, maar het zijn ook teleurstellingenfabrieken. Ze investeren zo’n tachtig procent in tactische en technische vaardigheden. Van de rest gaat bijna alle aandacht naar het fysiek gestel. Slechts een paar procent gaat naar mentaal welzijn, terwijl dáár de sleutel ligt. Er gaan ook parels verloren.”

„Ervaaft een kind tegenslag, dan knaagt dat onbewust aan hun zelfbeeld. Als ze vaak reserve zijn, bijvoorbeeld, wat kan leiden tot negatieve emoties als angst en schaamte. Hoe gaat een kind daarmee om? Het effectiefst is het probleem oplossen. Zelfregulatie, noemen ze dit in het voetbal. Harder trainen, nog eerder naar bed. Maar als de trainer je blijft passeren is dat makkelijker gezegd dan gedaan. Bij het aanhoudend passeren, blijven het probleem en dus ook de negatieve emoties bestaan. Eerst boosheid en verdriet, dan angst en onzekerheid over de voetbaltoekomst. Om daarmee minder geconfronteerd te worden, gaan ze het wijten aan de trainer of de drukte van hun school. Ze duwen het probleem letterlijk naar iets of iemand anders en duwen zo ook de emotie weg. Of ze vermijden de emotie door overmatig te gamen en Netflix te kijken.”

Dat de weg naar de schijnwerpers een overlevingstocht zou zijn, wisten Michel en Trudy ook toen Sven naar PSV ging. Maak vooral plezier, zeiden ze thuis. Geen druk, geen verwachtingen. Al fantaseerden ook zij weleens over een carrière in het Philips Stadion. Welke ouder zou dat niet doen?

Trudy: „Het was ook leuk om te vertellen dat mijn zoon bij PSV speelde. En het deed me pijn om te zeggen dat hij was gestopt. Sven vond het ook moeilijk. Ook aan zijn opa, een van zijn grootste fans, heb ik het uiteindelijk verteld. Vond hij moeilijk.”

Michel: „Stel je toch eens voor... dacht ik weleens. Je zet er ook veel voor opzij. Vier keer per week ben je een halve dag kwijt.”

Hun bestemming was Nijmegen, een van de vier locaties waar PSV jonge talenten opleidt. Elke afdeling – de andere zijn Gilze, Helmond en Eindhoven – telt drie teams: onder-10, onder-11 en onder-12 jaar. Worden spelers rond hun

achtste gescout, dan doorlopen ze alle drie de elftallen. Daarna selecteert PSV op alle vier de locaties de beste spelertjes voor PSV onder-13, waarvan maar een elftal is. Circa 60 procent van alle talenten valt af.

Michel: „Aan de oppervlakte zie je die concurrentiestrijd niet. Maar die is er wel, ik voelde dat, ook bij ouders.”

Trudy: „Er wordt ook gelachen, maar het gaat altijd om jezelf ontwikkelen. Dat kun je uitleggen als iets positiefs. Het brengt ook druk met zich mee.”

Michel: „Elke maandag trinden ze een nieuw tactisch concept. Woensdag oefenden ze dat in een wedstrijdje tegen amateurs, donderdag trinden ze weer en zaterdag moesten ze het concept in de competitiewedstrijd laten zien.”

Hun eigen ritme verandert mee. Ze rijden Sven naar trainingen, proberen achter hun laptop te werken in de kantine, „slepen” hun jongste zoon mee en zetten hun eigen hobby’s even opzij. Vader Michel zat tien uur per week op zijn racefiets. Toen Sven bij PSV speelde, was dat slechts één keer per jaar, al slokte zijn afstudeerscriptie indertijd ook veel tijd op.

Michel: „Wij probeerden het vooral als een leuk avontuur te zien.”

Trudy: „Je zag Sven ook wel verder komen.”

Michel: „Die stille hoop heb je wel.”

Trudy: „Hij had best spelinzicht toch.”

Zelfs de scout raadde het af

Net als Trudy en Michel denkt ook Frank Abbenhuis weleens terug aan het advies dat hij in 2016 gaf. Hij was de voetbalvader die de familie Van Pijkeren de stap naar een profclub afraadde. Hij kent het gezin goed. Hun jongens trinden geregeld samen op de club en zaten bij elkaar in de klas. Hun andere kinderen zaten bij elkaar op school. Zijn mening is onveranderd. „Als een kind echt goed is, komt een club wel een keer terug.”

Hoewel zijn boodschap vaker wordt verkondigd, klinkt het uit zijn mond net wat opmerkelijker. Abbenhuis is zélf scout bij een profclub.

En wat het nog opvallender maakt: toen zijn eigen zoon Bas op de radar van NEC verscheen, in hetzelfde jaar dat Sven van Pijkeren naar PSV ging, hield Abbenhuis de club op afstand. Tegen Bas zei hij niets. Zolang hij niet van de interesse wist, zou hij niet teleurgesteld zijn als hij wist dat zijn vader de overstap niet zou toestaan.

Wacht even. De talentenjager die zijn eigen zoon niet naar een profclub stuurt?

Zwart-witdenkers zouden het hypocriet noemen. Maar Abbenhuis, sinds zijn 24ste jeugdcoach, schetst liever een genuanceerder beeld. Hij is niet per se tegen het scouten van de allerkleinsten. Hij pleit vooral voor meer bewustwording in het opleidingstraject. Bij ouders én bij clubs. Want is iedereen zich wel bewust van de gevolgen wanneer een kinderdroom onverhoopt eindigt met een rood kruisje in het jaarlijkse spelersrapport?

Abbenhuis weet het antwoord wel. Nee.

In zijn ogen zijn de meeste pupillen nog niet klaar voor de ratrace op weg naar de top. „Je kunt zeggen dat een kind van negen zich makkelijk over een teleurstelling heen zet. Vergeet alleen niet hoe belangrijk school op die leeftijd is. Groep zes, groep zeven, dat zijn jaren dat vriendschappen zich vormgeven. Speelt je kind bij een profclub, dan moet hij na school meteen trainen. Afspreken met vriendjes? Geen tijd. Ze dreigen aansluiting te verliezen, zitten tijdens vakanties alleen thuis. Is jouw kind weerbaar genoeg om dat aan te kunnen?”

Bijna twintig jaar is hij nu actief in de zorg. Hij werkte met verstandelijk gehandicapten, met tbs'ers, met ontspoorde jongeren. De een brengt hij zelfredzaamheid bij, de ander neemt hij mee voor een ijsje op het terras. En maar praten. Als geen ander weet hij hoe belangrijk een luisterend oor kan zijn. Orde scheppen in het leven van kwetsbaren, dát is waarom hij zijn werk doet.

Daarbij stuitte hij steeds vaker op een speciaal soort probleemgevallen: de drop-outs. Jongens die als tienertalent op een voetstuk stonden, werden opgehemeld als profvoetballer van de toekomst, maar die vervolgens hard vielen toen de club hen toch niet meer nodig had. Niet goed genoeg. Te licht bevonden. Pats. Het opgeblazen ego als een luchtbel uiteengespat.

„Dan komt de schaamte. Soms ook bij de ouders. Hoe moeten ze dit uitleggen in hun omgeving? Er zijn spelers van zestien en zeventien jaar die meteen met voetbal stoppen.”

Hij kwam erachter dat clubs zich nauwelijks voor zulke spelers inzetten. Heus, niet elke speler behoeft nazorg. Maar, zegt hij: de kunst is dat clubs zelf ontdekken wie dat wél nodig heeft. Wie heeft zijn school verslonsd? Wie is er door zijn ouders als prins behandeld? Tragisch voorbeeld is de dakloze en alcoholverslaafde oud-speler van NEC die dit jaar voor de rechter stond wegens diefstal.

Abbenhuis heeft wel een oplossing. Laat spelers en hun ouders praten met een jeugdcoach als hij. „Op school heeft een kind een mentor. Kinderen zijn haast vaker op school dan thuis. Waarom hebben profclubs die niet? Ze moeten met onafhankelijke mensen kunnen praten. Stel dat een kind zijn zwakte toont tegenover een trainer. Wie zegt dat er dan geen kruisje achter zijn naam verschijnt: mentaal niet sterk.”

Als scout kan hij bij De Graafschap van binnenuit pleiten voor meer begeleiding in het voetbal. Hij voerde ook gesprekken met PSV, Vitesse en NEC. „De meeste clubs zijn het ermee eens. Maar het blijft vooralsnog bij woorden. Geld gaat eerder naar een nieuwe speler dan een jongen die het niet heeft gered. Wie gaat er budget vrijmaken?”

Kosten: „45 euro voor een gesprek van een uur.”

Scheenbeschermers vergeten

In zijn tweede jaar bij PSV zien Michel en Trudy dat Sven minder gemotiveerd raakt. Anderen, merken ze, zijn meer gefocust. Altijd volle bak op de training. Een extra paar voetbalschoenen in de tas. Thuis extra oefeningen. Altijd vroeg naar bed. Modelprofs in de dop.

Hun zoon, zeggen ze, is een slim, pezig ventje, dat in het veld zodanig doordenkt over de aanwijzingen van zijn trainer dat het hem eerder bemoeilijkt dan helpt. Hij heeft er moeite mee als teamgenoten elkaar schreeuwend oppeppen. Bij de maandelijkse wedstrijdjes tegen de andere drie opleidingsstations, op het complex van PSV, speelt hij fletser dan op ‘bekend terrein’ in Nijmegen. Om zich heen telt hij meerdere goede spitsen. Kan hij dan wel een van de twee spitsen bij PSV onder-13 worden?

Michel zag „het breekpunt” na een wisselbeurt in een competitiewedstrijd. „Sven zat er die ochtend niet lekker in. Na zijn wissel vroeg de trainer na elk kwart of hij al een goede reden had om hem er weer in te zetten. Nee, zei Sven dan. Hij wist geen reden waarom hij erin moest. Die dag voelde ik dat het klaar was.”

Steeds vaker vergeet Sven zijn spullen. Scheenbeschermers, voetbalschoenen. Kan gebeuren als je negen bent. Althans, dat denken zijn ouders. Later herkennen ze de parallellen met een eerdere gebeurtenis op school. Trudy: „Belde zijn juf om te zeggen dat hij zijn zwemspullen was vergeten. Wat vreemd was, we hadden ze ingepakt. Bleek dat hij ze op school eruit had gehaald en verstopt. Omdat hij niet wilde zwemmen.”

Er volgt een gesprek bij PSV. Daarin vertelt Sven dat hij het vervelend vindt dat hij telkens zijn tas moet inpakken. Hij moet veel meenemen en mag niks vergeten. „Negen van de tien keer deed ik dat voor hem”, zegt Trudy. „De tas was puur het symbool. Het werd hem gewoon te veel. Altijd op tijd naar bed, gelijk uit school naar trainen, meteen honderd procent geven.”

Een tijdelijke oplossing – niet drie maar twee keer trainen – helpt niks. De buikpijn die hij soms voor trainingen heeft, blijft. En nog steeds zit hij met zichtbare tegenzin in de auto op weg naar de training. Kom op, denkt Trudy als ze in de auto stappen, even doorzetten. Maar ook bij haar knaagt het. Is dit dan de manier om een kind aan te sporen? Nu zegt ze: „Wat was ik eigenlijk aan het doen?”

Michel staat er op dat moment nuchterder in. „Als het klaar is, dan is het klaar.”

Trudy: „Dit was zijn droom. Ik gunde het hem zo dat hij alle mogelijkheden kreeg om die te realiseren. Al kwam dat misschien ook doordat ik zelf ooit dromen had die ik niet heb waargemaakt. Ik wilde ontwikkelingswerk in Afrika doen, maar daar is het nog nooit van gekomen. Betekende dit dan dat mijn zoon zijn droom niet mocht opgeven?”

In de vakantie rond Kerstmis in 2017 weten ze het zeker. Hun zoon is helemaal relaxed. Geen seconde taalt hij naar een bal. En jawel, op de laatste zondag voor de hervatting van het voetbalseizoen is het er weer. Buikpijn. Sven is er klaar mee. En zij ook.

Michel: „Er waren mensen die zich afvroegen of je een kind van negen zo’n besluit kan laten nemen. Wij hebben er uitgebreid met hem over gesproken. Daarbij is zijn gevoel doorslaggevend.”

Trudy. „Het deed me verdriet. Maar wat mij hielp was een gesprek met mijn coach. Ik had het gevoel dat hij zijn voetbaltalent weggooid. Mijn coach opperde dat hij een deel van zijn voetbaltalent misschien wel op een andere manier kan benutten, in een ander vak.”

Michel: „Ik heb gezien en gemerkt dat het verleidelijk is om je eigen adoratie en je verlangens op een kind te projecteren. Wij dachten het beste te doen toen Sven bij een profclub ging spelen, maar dat was een misvatting. Om zo’n traject op die jonge leeftijd in te gaan, dat past niet bij ieder kind. Niet voor niets slaagt slechts een paar procent.”

Trudy: „Wij verwijten niemand wat. Met zijn karakter was het waarschijnlijk bij een andere profclub net zo gelopen.”

Een dag na hun besluit hing Vitesse weer aan de lijn. Nu hij weg was bij PSV, wilde Sven dan bij Vitesse komen spelen?

Freerunnen op straat

Wie eenmaal op de radar van een profclub staat, verdwijnt niet zomaar uit beeld. Net als Vitesse heeft ook De Graafschap Sven van Pijkeren op de radar. Al heeft scout Frank Abbenhuis intern gemeld dat de familie gebaat is bij rust. „Zijn status is: alleen volgen van afstand.”

Bij zijn eigen zoon heeft de sociaal werker inmiddels over zijn hart gestreken. Dit seizoen heeft hij toegestaan dat NEC zijn zoon voor een stage uitnodigde. Bas kreeg naderhand twee aandachtspunten mee als feedback. Hij moet meer ‘in beweging zijn zonder bal’ en ‘agressief zijn in het verdedigen’. Hij mag voorlopig blijven meetrainen.

Wie is er beter af? Het talent dat niet naar een profclub ging of het talent dat wél ging. „Over een jaar of vijf zouden we daar een idee van kunnen hebben”, zegt Abbenhuis: „Wat je je moet afvragen: welk kind zit er beter in zijn vel?”

Sven van Pijkeren speelt sinds een jaar weer in de jeugd van Arnhemse Boys. Onbezorgd. Al weet hij niet of hij blijft voetballen. Hij is tegenwoordig meer van het freerunnen, een combinatie van turnen en acrobatiek op straat. De filmpjes ervan post hij op Instagram.

Wat zegt...de KNVB-manager?

Teun Jacobs werkte tien jaar bij NEC. Eerst als jeugdtrainer, de laatste vijf jaar als hoofd jeugdopleidingen. Sinds 2013 werkt hij bij de KNVB. Als manager voetbaltechnische ontwikkeling heeft hij nauw contact met alle hoofden jeugdopleiding in Nederland. Hij heeft zelf twee voetballende zonen.

Scouten van achtjarigen

„Ik vind het knap als clubs in een achtjarige de nieuwe Robben herkennen. Lijkt mij niet te doen. Dus moet je al op die leeftijd scouten? Terechte vraag. Je zou even kunnen wachten. Anderzijds breekt er bij Ajax altijd wel een speler door die rond die leeftijd is gescout, denk aan Matthijs de Ligt.”

„Vier keer per week vier uur van huis vind ik geen ongezonde situatie. Zolang een spelertje met een lach weer thuiskomt. Ongezond wordt het als clubs pupillen behandelen als profs. Soms is het wel erg serieus. Maar de huidige jeugdtrainers zijn anders dan hun oudere voorgangers. Ze hebben vaak een pedagogische achtergrond, wat sinds drie jaar ook verplicht is. „Zij weten dat je een achtjarige niet als achttienjarige behandelt. Ook zij organiseren een Sinterklaasavond op de club.”

Praten over de voortgang

„Tien jaar geleden kregen ouders drie keer per jaar te horen hoe hun kind ervoor stond. Wat gaat goed, wat niet? Slecht nieuws kwam daardoor weleens onverwacht aan, en dus keihard. Bij de KNVB stimuleren we dat clubs het hele jaar door met ouders praten. Gewoon informeel, en dat gebeurt al veel meer.”

De rol van de ouders

„De rol van ouders is cruciaal. Zij vergroten dikwijls de teleurstelling als hun zoon afvalt. Ze zetten hun zoon op een sokkel, vertellen op verjaardagen hoe goed hij het doet. Ook al vallen de meesten af, hun zoon vast niet. Het begint al bij de eerste brief, met dat magische clublogo erop. Grote kans dat ouders zeggen: ‘Een brief van NEC, misschien word je wel profvoetballer.’ Maar waarom zeggen ze niet: ‘Wat leuk, je mag meetrainen bij een andere club. Zullen we kijken of dat leuk is?’”

De nieuwe Messi

„Het is natuurlijk heel lekker zijn als jouw zoon de nieuwe Messi is, maar hoe meer ze hem behandelen als een prins, hoe groter het gevoel van falen als het niet lukt.”

„Als hoofd jeugdopleiding bij NEC had ik eens een gesprek met ouders die hun zoon bekritiseerden. Ik zei: ‘Jullie voeden je kind niet goed op.’ Dat vonden ze raar. Waar bemoeide ik me mee? Inderdaad. Het was een grapje, om een brug te maken naar hun eigen gedrag. Waarom gingen zij telkens op de stoel van de trainer zitten? Voor een kind is die bemoeienis mega-lastig.

„Wat ik ouders meegeef: je hebt een kind op de wereld gezet, geen voetballer. Sla een arm om hem heen, juich voor hem. Maar waak voor hoge verwachtingen. En echt waar, ook als ze uiteindelijk afvallen, kunnen spelers heel mooie ervaringen opdoen in een betaald-voetbalopleiding.”

Wat zegt...de wetenschapper?

Vanuit zijn voetbalwetenschapsbureau Maradata deed Tim Choy onderzoek naar slagingskansen bij profclubs. Choy, die 18 was toen hij zijn eigen voetbaldroom uiteen zag spatten, deed dit onder meer bij PSV en AZ. Hij werkt aan een boek over dit onderwerp.

Omgang met stress is cruciaal

„Prof worden is een complex proces, dat om veel meer draait dan technisch en tactisch spelinzicht en een sterk lichaam. Denk aan motoriek, gedrevenheid, discipline, weerbaarheid. En waarom wil je prof worden? Roem, geld of omdat je vader het wil? Ben je perfectionistisch, optimistisch? Hoog-sensitief? Vervolgens is er nog de invloed van ouders, vrienden, trainers. Punt is: hoe meer voetbaltalent en kracht, hoe minder je mentaal hoeft te excelleren en andersom. Daardoor ontwikkelen veel toptalenten te beperkt hun mentale vaardigheden. Omgang met stress is vaak de ontbrekende sleutel tot het profvoetbal.

Mentaal welzijn van het kind

„Clubs brengen parels voort, maar het zijn ook teleurstellingenfabrieken. Meer dan 80 procent investeren ze in voetbalontwikkeling en van de rest gaat de meeste aandacht naar fysieke ontwikkeling. Slechts een paar procent gaat naar mentale ontwikkeling, terwijl daar de sleutel ligt.”

Rol van de profclub

„Veel kinderen kunnen negatieve emoties zoals angst, schaamte en verdriet niet goed reguleren. Ervaart een kind tegenslag, dan knaagt dat onbewust aan zijn zelfbeeld. Bijvoorbeeld bij een reserverol. Negatieve emoties spelen op, ze krijgen buikpijn. Om die pijn te vermijden pakken ze hun tas niet in en stoppen ze soms met voetballen. Clubs kunnen dit gedrag vaak niet plaatsen en noemen hen ‘te lief’ of ‘ongeschikt’ voor topsport. Terwijl ze zelf medeveroorzaker zijn.”

Afwijzing

Clubs zijn zich bewust van de gevolgen die een afwijzing heeft, maar ze blokken in hun hoofd wat het met kinderen doet. Geen coach vindt het namelijk leuk een pupil teleur te stellen. Negatieve eindoordelen worden vaak kortaf gebracht, soms per brief. Er is totaal geen nazorg voor kind en gezin.

Ouders worden te weinig bij dit proces betrokken. De meeste afwijzingen vallen vaak koud op het dak van kind en ouders, al voelen ze het soms aankomen als de speeltijd beperkt is. In gezinnen loopt zo de stress op. Kinderen in een jeugdopleiding krijgen automatisch veel aandacht. Thuis worden vakantie- en eetschema's op hen aangepast. Als een oom langskomt, wordt de eerste vraag vaak aan de voetballende zoon gesteld. Dat zien broertjes en zusjes ook.”

Mentoren

„Ik denk dat de aanwezigheid van onafhankelijke mentoren clubs goed zouden doen. Anders laten kinderen nooit het achterste van hun tong zien. Zij zouden samen moeten werken met de performancecoaches die veel clubs in dienst hebben. Bij Maradata hebben we een scan om het mentaal welzijn van jeugdspelers in kaart te brengen. Hiermee kunnen performancecoaches mentale vaardigheden trainen.”

Wat zegt PSV? Rick de Rooij, coördinator algemene zaken jeugdopleiding PSV:

„PSV probeert de afdeling voor de jongste jeugd zo in te richten dat spelers zo min mogelijk druk ervaren en onder zo prettige mogelijke omstandigheden kunnen voetballen. We erkennen dat het wat doet met een kind om bij PSV te voetballen. De lange weg naar de top proberen we daarom zo comfortabel mogelijk te maken. Aan de andere kant is topsport nooit comfortabel. Het ene kind kan hier goed mee overweg, het andere minder. We proberen ze daarbij te helpen. Haken kinderen zelf af, dan is dat hun goed recht. We hopen dat ze snel hun plezier hervinden, in het voetbal of een andere sport.”

Wat zegt VV Gemert?

Het hele verhaal kent twee gezichten. De ervaringen, geschetst in het hele artikel, zijn herkenbaar. Vooral door verhalen van ouders die het traject ook doorlopen hebben of nog steeds doorlopen!

Ouders zijn vaak dermate trots dat hun zoon bij een profclub mag trainen dat ze vaak niet weten waar ze aan beginnen. Het hele gezinsleven gaat op zijn kop voor dat kleine kansje dat zoonlief een loopbaan kan starten bij een profclub. En dan hebben we het nog niet eens over een loopbaan in de top! Want dat kansje is nog kleiner. Maar ze willen hun zoon “die fantastische ervaring en kans niet onthouden”.

Ook vanuit Gemert worden er veel spelers gescout en mogen proef gaan draaien bij een profclub. Het overgrote deel blijft dan bij ons omdat ze (nog) niet goed genoeg zijn bevonden. Een enkeling mag blijven en keert pas na een aantal jaren terug. En gelukkig, het komt wel eens voor dat er ook spelers zijn die een groot deel van hun carrière bij een profclub doorbrengen.

Hoe komen ze terug? Er zijn spelers die teleurgesteld terugkeren en flink wat tijd nodig hebben om te acclimatiseren. Aan hen valt niet te zien dat ze veel geleerd hebben in de jaren dat ze bij een betaald voetbalclub hebben gezeten. Anderen keren enthousiast terug en tonen meteen hun kwaliteiten en zijn de kartrekkers in het team!

En we zien toch positieve gevolgen in de karaktervorming van de kinderen: de teruggekeerde spelers staan vaak sterk in hun schoenen door hetgeen ze meegemaakt hebben, ze zijn zelfbewust, nemen verantwoording voor hun eigen presteren en zijn een voorbeeld voor hun teamgenoten die toch vaak “recreatiever” met het voetbal zijn omgegaan. De kinderen met bovenstaande eigenschappen hebben toch een voorsprongetje op school en wie weet straks in de maatschappij.

Er zijn al clubs die vanwege bovenstaand verhaal weigeren nog spelers van 10 jaar en jonger op stage te laten gaan bij profclubs. En dus ook de spelers en ouders niet inlichten bij getoonde belangstelling.

Zover zullen wij als VV Gemert niet gaan, iedereen heeft recht op de informatie en moet volgens ons voor zichzelf kunnen beslissen of ze een avontuur aan willen gaan. Die verantwoording zullen en willen wij niet nemen! Neemt niet weg dat ook wij grote vraagtekens zetten bij scouting bij kinderen jonger dan 12! Dat is zo ongeveer de leeftijd dat de spelers ook zelf een beetje kunnen inschatten waar ze aan beginnen en wat de invloed daarvan kan zijn op hun dagelijks leven op school, thuis en in de vriendenkring.

Ons doel is dat we alle gescoute en uitgenodigde spelers goed informeren over alle aspecten van zo’n avontuur en waarbij we ook willen schetsen wat een speler bij ons kan verwachten. En niet in de laatste plaats dat een vertrokken speler ooit in een warm bad moet kunnen terugkeren. Dat laatste is en blijft ons belangrijkste aandachtspunt!